26/08/2021

Ορθοδοξία – Επιστήμη – Ηθική – Τεχνητή Νοημοσύνη

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Μόσχας

«Ένας επιστήμονας δεν μπορεί να εγκαταλείπει την πίστη του για χάριν της επιστήμης. Η Εκκλησία είναι αντίθετη με την επιστήμη, που επιδιώκει να είναι εντελώς απαλλαγμένη από ηθικές αρχές, δήλωσε ο πρόεδρος της Επιτροπής Πληροφοριών στο Επισκοπικό Συμβούλιο της Μόσχας, ο προϊστάμενος του Ναού του Αγίου Σεργίου του Ραντονέζ στο Σόλντσε, π. Αλέξανδρος Βόλκοφ στη στρογγυλή τράπεζα "Τεχνητή Νοημοσύνη και Χριστιανική Ηθική" στο Πετροπαβλόφσκ-Καμτσάτσκα.

Ανάπτυξη και θρησκευτική διάσταση

«Θα συνεχίσουμε να επιμένουμε ότι είναι αδύνατον να πορευθούμε στην επίγεια ζωή χωρίς τον Θεό... Κάθε ανθρώπινη εξέλιξη πρέπει να περιλαμβάνει τη θρησκευτική διάσταση και να μην εγκαταλείπεται η πίστη ως προσωπική υπόθεση ενός ατόμου. Ένας επιστήμονας δεν μπορεί να εγκαταλείπει την πίστη του (στην κρεμάστρα που αφήνει το πανωφόρι του) για χάριν της επιστήμης... Η πίστη του ανθρώπου, κατά την άποψη της Εκκλησίας, είναι πάντα αναπόσπαστο μέρος της έρευνας και του έργου του », δήλωσε ο π. Αλέξανδρος.

Σύμφωνα με τον ίδιο, «υπό αυτή την έννοια, η Εκκλησία είναι κατά της θεωρίας

ότι η επιστήμη είναι ένα είδος χώρου εντελώς απαλλαγμένου από ηθικές αρχές». «Η Εκκλησία δεν είναι αδιάφορη για το μέλλον της ανθρωπότητας», πρόσθεσε ο ιερέας.

Ευθύνη για τον κόσμο

«Συχνά μας ρωτούν: σε ποια βάση παρεμβαίνει η θρησκεία στη ζωή μας; Αυτή η ερώτηση συχνά προκαλεί δυσαρέσκεια... Η βασική χριστιανική στάση είναι ότι οι Χριστιανοί αναλαμβάνουν την ευθύνη για όλα όσα συμβαίνουν στον κόσμο και την ηθική του κατάσταση», εξήγησε ο π. Αλέξανδρος.

Μάλιστα, θυμήθηκε τα λόγια του Ιησού Χριστού, απευθυνόμενος στους μαθητές του: «Ὑμεῖς ἐστε τὸ ἅλας τῆς γῆς». Ο π. Αλέξανδρος είναι πεπεισμένος πως χωρίς χριστιανικές κατευθυντήριες ηθικές αρχές «η ανθρώπινη φύση απελευθερώνεται – και η ανθρωπότητα τείνει προς την άβυσσο».

Η συνειδητοποίηση ότι η πρόοδος μπορεί να περιοριστεί από τη χριστιανική ηθική προκαλεί μια πολύ έντονη αντίδραση, αλλά «υπάρχουν ηθικά προβλήματα στις σύγχρονες κοινωνίες και η Εκκλησία πρέπει πραγματικά να βρει αποδεκτές απαντήσεις».

Η κοσμική ηθική δεν θα αντικαταστήσει τη χριστιανική ηθική

Επιπλέον, κατά τη γνώμη του, είναι αδύνατον να αντικατασταθούν πλήρως οι χριστιανικές αξίες με μια κοινή ηθική. «Δεν υπάρχει απλή ανθρώπινη ηθική – στην ουσία, θα πρέπει να βασίζεται σε ορισμένες αρχές. Αλλά μέχρι στιγμής, εκτός από την χριστιανική ηθική, κανείς δεν έχει προτείνει άλλες αρχές, που θα επιβιώσουν δύο ή τρεις γενιές», υποστήριξε ο π. Αλέξανδρος.
«Η κοσμική ηθική από μόνη της είναι άψυχη, γιατί στην πραγματικότητα αυτό που ονομάζεται κοσμική ηθική είναι εκείνοι οι κανόνες συμπεριφοράς, που διδάσκονται τα παιδιά από το σπίτι και το σχολείο. Ωστόσο, αν αυτού του είδους η ηθική επηρεάσει τις συνθήκες ζωής, τότε ξεφεύγει από τα όρια “των κανόνων συμπεριφοράς” και τίθεται σε ένα πλαίσιο ειρηνικής συμβίωσης μεταξύ των ανθρώπων.
Κατά τη γνώμη του, “οι καθολικές ανθρώπινες αξίες, που δεν βασίζονται σε κάτι μεγαλύτερο, αποτελούν ουτοπία”. Εξηγεί ο π. Αλέξανδρος, ότι “ο άνθρωπος χρειάζεται υποστήριξη για να προχωρήσει στη ζωή και είναι ανούσιο να θεωρεί κανείς ότι δύναται να βασίζεται, αποκλειστικά, στον εαυτό του”.

Τεχνητή Νοημοσύνη

Ο π. Αλέξανδρος Βολκόφ έκανε μία γρήγορη ιστορική αναδρομή θέλοντας να τονίσει, ότι ο άνθρωπος όταν άφησε το Θεό μόνο καταστροφές προκάλεσε. Έτσι,

αναφέρθηκε στον προηγούμενο αιώνα με τα στρατόπεδα συγκέντρωσης, την κατασκευή πυρηνικών όπλων και όπλων μαζικής καταστροφής και τη χρήση της ατομικής βόμβας στη Χιροσίμα. Φυσικά, δεν παρέλειψε να τονίσει πως, η πείνα αποτελεί, ακόμα και σήμερα, μόνιμη κατάσταση για εκατομμύρια ανθρώπους και υποστήριξε, ότι δεν μπορούμε να αγνοήσουμε αυτήν την κληρονομιά μας. Και με αυτή την έννοια πρέπει να φοβόμαστε τον εαυτό μας, συνειδητοποιώντας τι έχουμε κάνει ήδη στον 20ό αιώνα χωρίς τον Θεό.

Τέλος, ο π. Αλέξανδρος, τόνισε, ότι το αίτημα για ηθική υπάρχει σιωπηρά με τη μία ή την άλλη μορφή σε όλα τα έγγραφα που βλέπουμε, συμπεριλαμβανομένης της εθνικής στρατηγικής για την ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης.

Διοργανωτές της διεθνούς στρογγυλής τράπεζας “Τεχνητή Νοημοσύνη και Χριστιανική Ηθική”, που πραγματοποιήθηκε στο Πετροπαβλόφσκ-Καμτσάτκα, το διήμερο 24-26 Αυγούστου, ήταν το Συνοδικό Τμήμα Εκκλησιαστικών Σχέσεων με την Κοινωνία και τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης του Πατριαρχείου Μόσχας, το Ίδρυμα Konrad Adenauer και η ΜΚΟ 2035 του Εθνικού Τεχνολογικού Ινστιτούτου.